

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีดำเนินการการสร้างเครื่องมือ
4. แบบแผนการวิจัย
5. การดำเนินการทดลอง
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ อ. เมือง จ. ฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ฉะเชิงเทราที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไปจำนวน 27 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากมาจำนวน 12 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยจับฉลากอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 6 คนโดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้ช่วยคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานให้โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานประเมินไว้มาเรียงลำดับคะแนนจากน้อยไปหามาก แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ที่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป ได้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนจำนวน 27 คน

2.2 ผู้วิจัยสอบถามนักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่มีคะแนน

ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไปเรื่องความสมัครใจและความสะดวกในการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ ปรากฏว่าได้นักเรียนที่เต็มใจและสามารถเข้าร่วมการทดลองได้ 27 คน

2.3 สุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ให้นักเรียน 12 คน โดยการจับฉลาก

2.4 สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ในชั้นเรียน
2. แบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน
3. โปรแกรมฝึกทักษะชีวิต

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ในชั้นเรียน

1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน

- 1.2 สัมภาษณ์ครู-อาจารย์ผู้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ฉะเชิงเทรา ทุกรายวิชาเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ของนักเรียนที่พบเห็นบ่อย ๆ ว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการที่ผู้วิจัยไปสังเกตอีกครั้ง พบว่า พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่พบบ่อยมีหลายพฤติกรรม เช่น

- 1.2.1คุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน
- 1.2.2 ไม่มองครู ไม่มองสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้สอน
- 1.2.3 ไม่สนใจฟังครูอธิบาย
- 1.2.4 ลอกการบ้านวิชาอื่น
- 1.2.5 สนใจมองผู้คนที่เดินผ่านไปมา
- 1.2.6 อ่านการ์ตูน เป็นต้น

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบประเมินพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนเพื่อนำไปให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกตดังนี้

- ระดับความถี่ 5 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนบ่อยที่สุด
- ระดับความถี่ 4 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนบ่อย
- ระดับความถี่ 3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนปานกลาง
- ระดับความถี่ 2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนน้อย
- ระดับความถี่ 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนน้อยที่สุด
- ระดับความถี่ 0 หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน

2. แบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน

2.1 ศึกษารายละเอียดจากงานวิจัย เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตหลักการบันทึกพฤติกรรมและการปรับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ในคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนประจำวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานทำการสอน แล้วบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้ ซึ่งมีพฤติกรรมดังนี้คือ คุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน ไม่มองครู ไม่มองสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้สอน ไม่สนใจฟังครูอธิบาย เคาะโต๊ะ ร้องเพลง ลอกการบ้านหรือนำงานอื่น ขึ้นมาทำ สนใจมองผู้คนที่เดินผ่านไปมานอกห้องเรียน อ่านการ์ตูนหรือหนังสืออ่านเล่นอื่น ๆ เหม่อลอย มองออกไปนอกประตู หน้าต่าง ง่วงนอน สัปหงก พุกับโต๊ะเรียน

2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 มาสร้างแบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อคำถาม แล้วนำแบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่คณะกรรมการควบคุมงานวิจัยเห็นชอบ หาความเที่ยงเที่ยงประจักษ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายละเอียดของแบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. นพ.เวทิส ปทุมศรี นายแพทย์ 7 จิตแพทย์โรงพยาบาลชะเชิงเตตรา
2. รศ.วิณี ชิดเชิดวงศ์ รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.4 นำแบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อคำถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน ก่อนนำไปใช้ทดลอง

กับกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่เพียงประสงค์ในชั้นเรียน เป็นแบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรม ที่ได้จากการสังเกตตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้นในคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมเป็นเวลา 40 นาทีแบ่งเป็น 8 ช่วง ๆ ละ 4 นาทีโดยสังเกตพฤติกรรมคนละ 40 วินาที และพัก 1 นาทีในแต่ละช่วงการให้คะแนน แบบบันทึกและสังเกตพฤติกรรมไม่เพียงประสงค์ในชั้นเรียน ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตเกิดในช่วงเวลาที่กำหนดก็ครั้งก็ตามให้คะแนน 1 ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตไม่เกิดในช่วงเวลาที่สังเกตให้เขียนคะแนน 0 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมทักษะชีวิต

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

3.2 สร้างโปรแกรมทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้

3.3 นำโปรแกรมทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นให้ประธานคณะกรรมการ และกรรมการตรวจสอบในเรื่องความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

3.4 นำโปรแกรมทักษะชีวิตที่ผ่านการตรวจจากประธานกรรมการ และกรรมการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบในเรื่องความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา และวิธีดำเนินการ (ดังรายชื่อในภาคผนวก)

3.5 นำโปรแกรมทักษะชีวิตที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิกลับมาปรึกษากับประธานกรรมการและกรรมการอีกครั้ง เพื่อแก้ไขและปรับปรุง

3.6 นำโปรแกรมทักษะชีวิตที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งจากการทดลองใช้ปรากฏว่ามีโปรแกรมที่ต้องแก้ไข คือ โปรแกรมครั้งที่ 4 ปรับปรุงข้อความถามในแบบประเมิน " นี้คือตัวฉัน " เพื่อให้เหมาะสมกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยในครั้งนี้ยิ่งขึ้น

3.7 นำโปรแกรมทักษะชีวิตไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในวันจันทร์ และวันพฤหัสบดีเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที

การเตรียมการทดลอง

1. ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัย 1 คน คือ นายชจิต มหาศิริโกศา ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ เป็นอาจารย์ฝ่ายทะเบียน และวัดผลของโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ฉะเชิงเทรา

2. ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยสังเกต ศึกษาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน และฝึกสังเกต

เพื่อให้สามารถบันทึกการสังเกตได้อย่างถูกต้อง ตรงกัน

3. ในการสังเกตครั้งนี้เป็นการสังเกตแบบช่วงเวลา (Time Sampling) สังเกตในคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล สัปดาห์ละ 2 ครั้งแต่ละครั้งจะสังเกตพฤติกรรมไม่เพียงประสงค้ในชั้นเรียนครั้งละ 40 นาที แบ่งการสังเกตเป็น 8 ช่วง ๆ ละ 4 นาที พัก 1 นาทีในแต่ละช่วง สังเกตนักเรียนคนละ 40 วินาที

4. ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เพียงประสงค้ในชั้นเรียนโดยเข้าไปอยู่ในห้องเรียนในคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนและได้ยินเสียงชัดเจนโดยไม่รบกวนการเรียนการสอน หรือให้ความสนใจผู้ทดลองคนใดเป็นพิเศษ

5. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เพียงประสงค้ของนักเรียนแล้วนำผลการสังเกตมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ได้ 0.84

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต ใช้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คนซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปจึงจะเชื่อได้ว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (Wright, 1966; Sulzer & Mayer, 1972 และชัยพร วิชาวุธ, 2532 อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2536, หน้า 33)

สูตรการคำนวณมีดังนี้ = $\frac{\text{จำนวนเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$

จำนวนเวลาที่บันทึกตรงกัน + จำนวนเวลาที่บันทึกต่างกัน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ 2 องค์ประกอบแบบวัดซ้ำ 1 องค์ประกอบ (Two – factor Experiment with rRepeated Measures on One Factor) เพื่อเปรียบเทียบผลการลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 2 กลุ่ม และเพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 3 ระยะภายในแต่ละกลุ่ม (Winer, 1971, p. 518) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

	b_1	b_2	b_3
a_1	G_1	G_1	G_1
a_2	G_2	G_2	G_2

ความหมายของสัญลักษณ์

a_1	แทน	การให้โปรแกรมการฝึกทักษะชีวิต
a_2	แทน	วิธีปกติ
b_1	แทน	การทดลองระยะก่อนการทดลอง
b_2	แทน	การทดลองระยะหลังการทดลอง
b_3	แทน	การทดลองระยะติดตามผล
G_1	แทน	กลุ่มทดลอง
G_2	แทน	กลุ่มควบคุม

การดำเนินการทดลอง

มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์จະเซียงเทธา เพื่อขออนุมัติในการเก็บข้อมูลโดยยื่นหนังสือที่ฝ่ายธุรการโรงเรียนดำเนินการตามขั้นตอน เมื่อผู้อำนวยการโรงเรียนอนุมัติให้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินงานโดยประสานงานกับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น ม.2 เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย คือ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วได้ชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ และนัดหมายเวลา สถานที่ในการดำเนินการทดลองต่อไป

2. ขั้นตอนการทดลอง แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ

2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สังเกตครั้งแรกวันที่ 22 ธันวาคม 2546 ครั้งที่ 2 วันที่ 29 ธันวาคม 2546 ผู้วิจัยนำคะแนนการสังเกตทั้งสองครั้ง มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเก็บไว้เป็นคะแนนในระยะก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการทดลองตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2547 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับโปรแกรมทักษะชีวิตเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 50 นาที จำนวน 10 ครั้ง

2.2.2 กลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ ไม่ได้รับโปรแกรมทักษะชีวิต

โดยการสังเกตพฤติกรรมนั้นได้แบ่งช่วงเวลากการสังเกตเป็น 2 ครั้ง คือ หลังจากทดลองไปแล้ว 2 สัปดาห์ดำเนินการสังเกตครั้งที่ 1 และสังเกตอีกครั้งหลังสิ้นสุดระยะทดลอง แล้วนำผลที่ได้จากการสังเกตทั้งสองครั้งมาหาค่าเฉลี่ยเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.3 ระยะติดตามผล หลังจากสิ้นสุดการทดลอง 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อีกจำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 และครั้งที่ 2 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2547 แล้วนำผลการสังเกตทั้ง 2 ครั้งมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเก็บเป็นคะแนนในระยะติดตามผล (Follow up)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS : Statistical Packages for Social Science) เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระยะโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีสองตัวประกอบแบบวัดต่างกลุ่มหนึ่งตัวแปร และวัดซ้ำหนึ่งตัวแปร (One Between - subjects Variable and One within - subject Variable) ของ ฮาวเวล (Howell, 1992, pp. 439 - 444)